

RocaJunyent Informa

Departament Dret de la Competència
06 de juny de 2023

La comissió adopta noves regles aplicables als acords de cooperació entre competidors (“acords horitzontals”)

Amb data 1 de juny de 2023, la Comissió Europea ha aprovat noves normes de defensa de la competència aplicables als acords de cooperació comercial entre competidors (els anomenats “acords “horitzontals”) a nivell europeu.

En essència, es tracta de l'actualització de **dos Reglaments d'exempció per categories d'acords horitzontals (RECH) en matèria de recerca i desenvolupament (R+D) i acords d'especialització**. Així mateix, s'han aprovat unes noves **Directrius sobre aplicació de les normes de competència als acords de col·laboració horitzontal**.

L'Article 101.1 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFUE) prohibeix els acords entre competidors amb objecte o efecte restrictiu de la competència, com ara la fixació de preus o el repartiment de mercats. No obstant això, existeixen acords de cooperació entre competidors que poden ser compatibles amb el mercat únic, pels efectes positius que poden generar, i que contrarestarien l'impacte negatiu per als consumidors. Pensem, per exemple, en la col·laboració en matèria de R+D, la producció

conjunta d'uns certs béns tecnològicament complexos, la creació de plataformes de compra o venda conjunta que faciliten l'accés de Pimes a uns certs mercats, els consorcis o UTEs que permeten a més empreses concórrer a unes certes licitacions públiques etc.

D'aquí ve que existeixin normes, com els citats RECH, que preveuen una **exempció de prohibició** aplicable a determinats tipus d'acords de cooperació comercial entre competidors, sempre que es compleixin unes certes condicions.

D'altra banda, les Directrius Horitzontals revisades ofereixen a les empreses **orientacions més clares i actualitzades** de cara avaluar la compatibilitat dels seus acords de cooperació horitzontal amb les normes de lliure competència vigents a la UE. Recordem que en l'àmbit de la Competència s'aplica l'anomenada "autoavaluació", de manera que no és possible acudir a les autoritats públiques a demanar autorització o confirmar la licitud de les nostres iniciatives abans d'executar les mateixes.

Com a principals novetats d'aquesta reforma podem destacar el següent:

- ☐ En matèria d'**acords d'especialització**, s'amplia l'àmbit d'aplicació del RECH, que passa a englobar més tipus d'acords de producció conjunta o especialització celebrats per dues o més parts. També s'ha flexibilitzat el criteri de quota de mercat màxima de les parts a l'efecte de l'aplicació de l'exempció a aquesta mena d'acords.
- ☐ En matèria d'**acords de R+D**, també s'aclareix el càlcul de quotes de mercat màximes i es proporciona una orientació més clara quant a l'aplicació d'aquesta exempció concreta. A més, es prioritza la protecció de la competència en matèria de pura innovació (per exemple, els anomenats "pols de R+D").
- ☐ La noves Directrius Horitzontals de la Comissió recullen la més recent jurisprudència europea en matèria de restriccions a la lliure competència derivades d'acords entre competidors.

De manera particular, les Directrius ofereixen noves orientacions en matèria d'acords potencialment permesos de **producció conjunta** (per exemple, usant de forma compartida infraestructures de telecomunicacions mòbils), acords de **compra conjunta** (en els quals els compradors negocien les condicions de compra conjuntament, si bé cada comprador realitza les seves compres per separat), acords de **comercialització conjunta** (plataformes de vendes) o acords d'**estandardització** (models de qualitat, per exemple).

Les Directrius també aborden temes especialment sensibles com els **consorcis licitadors** (les cèlebres UTEs) i les regles que han de respectar-se per a no incórrer en col·lusió il·lícita en procediments de licitació (pública o privada).

Així mateix, es reformulen les orientacions de la Comissió en matèria d'acords **d'intercanvi d'informació sensible entre competidors**, tractant d'augmentar la seguretat jurídica dels administrats quant a aquesta mena de conductes, tan sovint frontereres entre el legal i el prohibit (pensi's en nombroses iniciatives d'associacions sectorials que requereixen l'intercanvi de dades detallades entre empreses, treballs estadístics, activitats de benchmarking, etc.).

Aquest capítol de les directrius s'ha adaptat especialment per a abastar noves formes d'intercanvi de dades – per exemple, per mitjans digitals -, i per a oferir recomanacions més clares quant al possible ús de protocols per a evitar incórrer en infracció legal (com els anomenats “*clean teams*” en operacions de concentració entre competidors, per exemple).

Una altra novetat destacable de les Directrius és que per primera vegada s'aborden de manera expressa els **acords de sostenibilitat**, amb orientacions sobre els criteris que poden seguir les empreses a l'hora d'avaluar la compatibilitat de les seves iniciatives conjuntes de sostenibilitat amb les normes de lliure competència. Pensi's, per exemple, en acords de cooperació entre competidors en reducció de residus industrials o despesa energètica. Tot això a fi d'avançar en la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible de les Nacions Unides.

Els nous RECH entren en vigor el pròxim 1 de juliol de 2023, i preveuen un termini transitori de dos anys perquè les empreses que no compleixin les noves condicions d'exempció adaptin degudament els seus acords ja existents. La seva vigència està prevista fins a finals de juny de 2035.

Poden consultar-se les noves normes aprovades per la Comissió Europea [aquí](#).